

Красільчук Я.*

КИТАЙ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ ТОРГОВЕЛЬНИЙ ПАРТНЕР УКРАЇНИ

Відомо, що Україна нині здійснює зовнішньоторговельні операції з 208 країнами світу. Основними торговельними партнерами нашої держави є країни СНД, на долю яких припадає понад 40% експорту товарів з України та більше 30% імпортих надходжень в Україну. При всій важливості держав ЄС як торговельних партнерів нашої країни (їхня питома вага у зовнішньоторговельному обороті товарами та послугами України становить 29%), одним з найбільш ємних та перспективних ринків збуту українських товарів на сьогодні справедливо вважається КНР, зокрема та країни Азіатсько-тихоокеанського регіону (АТР), у цілому, на долю якого припадає понад 12% загального обсягу торгівлі товарами. Достатньо звернути увагу, що обсяг зовнішньої торгівлі КНР навіть у кризовому для світової економіки 2009 році склав 2,2 трлн. дол. США, з них експорт - 1,2 трлн. дол., імпорт - 1,0 трлн. дол. США.

Між Україною та КНР відповідно до Статті 2 Угоди про торговельно-економічне співробітництво (підписана та набула чинності у 1992 р.) діє режим найбільшого сприяння в усіх галузях торговельно-економічного співробітництва.

Головною ознакою двосторонньої торгівлі з початку 2010 року є відновлення обсягів товарообігу та наближення до показників до кризового періоду (2008 року). У січні-червні 2010 року загальний обіг товарів між Україною та КНР становив 2 млрд. 338,73 млн. дол. США (1 млрд. 911,30 млн. дол. США за 06.2009) та збільшився, у порівнянні з відповідним періодом 2009 року на 22,4 %. При цьому, експорт становив 495,60 млн. дол. США та зменшився на 39,2%, а імпорт склав 1 843,13 млн. дол. США та збільшився у 1,7 рази. Скорочення обсягів експорту на фоні зростання обсягів імпорту товарів стало причиною росту від'ємного сальдового показника (досягло -1 347,5 млн. дол. США).

Головною ознакою розвитку експортних поставок до КНР у 2010 році є зміна у структурі експорту, а саме, заміщення однієї з головних складових українського експорту до КНР – продукції чорних металів поставками сировинної складової – залізвмісних руд, що й призвело до скорочення обсягів загального українського експорту до КНР.

Головною товарною позицією за 6 місяців 2010 року стали мінеральні продукти, на які у січні-червні 2009 року припадало 34,8% загального обсягу експорту до КНР, а у січні-червні 2010 р. питома вага становила 58,9 %. Друге місце займають поставки хімічної продукції, частка яких збільшилася з 3,0% до 14,5%. Третє місце – машини, устаткування і механізми, частка яких з 4,1 % за 6 місяців 2009 року збільшилася до 11,2 % за 6 місяців 2010 року. Четверте місце займали поставки неблагородних металів та виробів з них, які у 2009 році посідали перше місце. Питома вага цієї товарної позиції різко скоротилася з 54,3% до 5,5%. П'яте місце зайняли поставки олії соняшникової, які здійснюються до КНР з березня 2009 року. Їх частка з менше 0,1% зросла до 3,7%. за 06.2010.

Головною ознакою імпорту за 6 місяців 2010 року, є збільшення обсягів поставок більш ніж у півтора рази. Основними товарними групами були: машини, устаткування та

* студент 3 курсу спеціальності «міжнародні економічні відносини» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: ас. Стаканов Р.Д.

механізми – 25,5 %, текстиль та текстильні вироби – 12,2 %, неблагородні метали та вироби з них – 9,3 %, пластмаси та каучук – 9,0 %, продукція хімічної та зв'язаних з нею галузей – 8,9%.

З причин географічної віддаленості країн торгівля послугами складає незначну частину, лише 2,1% загального обсягу двосторонньої торгівлі у 2009 році.

У I півріччі 2010 року обсяг торгівлі послугами збільшився у порівнянні з показниками відповідного періоду 2009 р. у 1,6 рази та складав 48,74 млн. дол. США. Основу двосторонньої торгівлі послугами складає експорт, де переважають науково-дослідні та дослідно-конструкторські послуги – 55,1 %; транспортні послуги – 34,2 %. У імпорті переважають послуги пов'язані з державним управлінням – 31,7 %.

Перспективними для подальшого співробітництва є гірничо-металургійна сфера (розширення поставок продукції чорної металургії, реалізація спільних проектів, зокрема обмін ноу-хау й іншою технічною інформацією), галузь машинобудування (розширення поставок гірничошахтного обладнання до КНР, створення спільних підприємств з його виробництва із використанням українських технологій), ядерна енергетика, авіабудування (створення середніх та важких транспортних літаків, авіаційних двигунів та іншої техніки для потреб КНР) і аграрна сфера (експорт зернових, олійних і молочних).

Підсумовуючи вищесказане, слід зазначити, що з метою подальшої диверсифікації українського експорту на ринки КНР, а також виходу на ринки нових країн-імпортерів доцільно вбачається:

- запровадження на законодавчому рівні державної підтримки розвитку, експорту, аналогічної існуючим відповідним системам в країнах – членах СОТ, створення відповідної інфраструктури;
- вдосконалення механізму своєчасного повернення українським експортерам ПДВ;
- забезпечення НБУ разом з комерційними банками оптимально можливого зниження кредитних ставок для вітчизняних експортерів;
- інформатизація зовнішньоекономічної діяльності шляхом утворення комплексної інформаційної системи підтримки суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, участь у провідних виставкових заходах, бізнес-форумах тощо.